

Maa- ja Metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE ELINTARVIKELAIKSI SEKÄ ERÄIDEN LAKIEN MUUTTAMISEKSI

Asia Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa 17.8.2018 mennessä hallituksen esityksestä uudesta elintarvikelaiksi sekä eräisiin muihin lakeihin kuten terveydensuojelulakiin tehtävistä muutoksista. Lausunnon antamisajan jatkumisesta elokuun loppuun asti tiedotettiin ympäristöterveydenhuollon johtavien viranhaltijoiden sähköpostilistalla kuntaliiton edustajan toimesta.

Lausuntopyyntö löytyy osoitteesta
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=bd39bdfa-024d-43f8-be76-54eb4cebeca6>

Taustaa Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi elintarvikelaki, joka korvaisi voimassa olevan elintarvikelain. Esityksessä on kyse kokonaisuudistuksesta, jolla uudistetaan myös lain nojalla annettavat keskeiset alemman asteiset säädökset. Lailla säädettäisiin elintarvikkeita koskevista yleisistä vaatimuksista sekä niiden valvonnan järjestämisestä. Esityksen tavoitteena on keventää lainsäädännöstä toimijoille ja valvontaviranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa kuitenkin vaarantamatta elintarviketurvallisuutta. Esityksellä pyritään myös parantamaan elintarvikelain käytettävyyttä jäsentämällä lukuisista muutoksista aiheutunutta hajanaisuutta. Samalla lakia päivitetään vastaamaan EU-lainsäädännön nykytilaa.

Lain valvontaviranomaisten tehtävät vastaisivat pääosin voimassa olevan lainsäädännön mukaisia tehtäviä. Kuntien ja aluehallintoviranomaisten tehtävät siirtyisivät kuitenkin maakuntien tehtäväksi, siten kuin maakuntaudistuksen yhteydessä on säädetty. Maa- ja metsätalousministeriö suunnittelisi ja ohjaisi elintarvikemääräysten täytäntöönpanoa.

Ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuutta esitetään uudistettavaksi sekä elintarvikelain että terveydensuojelulain osalta. Voimassa oleva suoriteperusteinen maksu muutettaisiin vuosimaksuksi. Uudella järjestelmällä pyritään parantamaan maksujen kustannusvastaavuutta ja samalla kohdentamaan valvontaa riskiperusteisesti.

Lakiin esitetään lisättäväksi toimijan luotettavuutta koskeva säännös. Samalla Harmaan talouden selvitysyksiköstä annettua lakia muutettaisiin vastaavasti.

Lait on tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

Lausunto Seuraavassa Tervon kunnan ympäristöterveyspalveluiden lausunto lakipaketista. Lausunnossa vastattiin lausuntopalveluun ennalta asetettuihin kysymyksiin (*kursiivilla*).

Mitä mieltä olet valvontamaksuja kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Vuosimaksuperusteinen valvontamaksu lisää toimijoiden yhdenvertaisuutta valtakunnallisesti. Esityksen mukaan toteutettuna valvontamaksut eivät jatkossa vaihtelee maakuntien välillä vaan ovat samansuuruiset samantyyppiselle toiminnalle koko maassa, joka valvontayksikössämme katsotaan suotuisaksi kehitykseksi. Terveysturvallisuuden mukaisten maksuluokkien jaottelu on kärkeä. Toiminnan laajuus tulisi huomioida paremmin.

Esityksen mukaisina toteutuessaan valvontamaksut tulevat Tervon kunnan ympäristöterveyspalvelujen toiminta-alueella moninkertaistamaan sekä elintarvike- että terveysturvallisuuden valvontakohteiden vuosittaisia valvontamaksuja. Harvoin tarkastettavan (tarkastustiheys 0,3-0,2), hyvin veloitteensa hoitavan, kohteen osalta vuosimaksuperusteinen maksu ehdotetun suuruisena voi tuntua epäoikeudenmukaiselta.

Alkutuotannon elintarvikevalvonnan jättäminen maksullisuuden ulkopuolelle heikentää Pohjois-Savossa ja muissakin maakunnissa, joissa alkutuotannon valvontakohteita on paljon, merkittävästi valvontamaksukertymää suhteessa valvontakohdetyypin aiheuttamaan työmäärään. Mikäli alkutuotannon elintarvikevalvonta halutaan säilyttää maksuttomana, tulisi sen aiheuttamia kuluja maakunnille korvata muutoin.

Valvontamaksujen perimisen ajankohta esitetyllä tavalla kalenterivuoden lopussa voi tuottaa käytännön ongelmia. Maakunnan tulisi itse saada päättää valvontamaksujen perimisen ajankohta.

Mitä mieltä olet mahdollisuudesta ottaa huomioon toimijan luotettavuus, kun elintarvikevalvontaa suunnitellaan ja toteutetaan?

Ehdotus voi edesauttaa harmaan talouden torjuntaa, mutta vaatii valvontaviranomaisilta uudenlaista osaamista, koulutusta ja resursseja.

Mitä mieltä olet lihantarkastuksen kehittämisestä ehdotetulla tavalla; mikä on mielestäsi paras viranomaistaho huolehtimaan lihantarkastuksesta teurastamoissa ja leikkaamoissa?

Nykyinen järjestelmä on hyvä. Tehtävä tulisi jättää edelleen Ruokavirastolle.

Mitä mieltä olet toisesta EU-jäsenvaltiosta tulevien eläinperäisten elintarvikkeiden ensisaapumisvalvonnan kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

Ei kommentoitavaa.

Mitä mieltä olet hallinnollisten pakkokeinojen kehittämisestä ehdotetulla tavalla?

31.8.2018

Markkinoinnin pakkokeinojen siirtäminen maakunnalle on uusi tehtävä, joka tulee ottaa huomioon resursoinnissa. Esitys on kuitenkin kannatettava ja parantaa ja etenkin nopeuttaa valvontaviranomaisen mahdollisuuksia puuttua havaittuihin epäkohtiin.

Jos oikeusministeriö arvioi rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamusmaksun (hallinnollinen sakko) mahdolliseksi, pitäisikö sellainen ottaa käyttöön elintarvikevalvonnassa?

Hallinnollinen sakko tai sakon uhka toimisi tehokkaasti ja nopeuttaisi prosessia esim. ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntitapauksissa. Elintarvikealalla on toimijoita, jotka eivät reagoi viranhaltijan antamiin kehotuksiin.

Lausunnot muista aiheista

-

Tervossa 31.8.2018

Jaana Partanen

vs. ympäristöterveysjohtaja

Tervon kunta
Ympäristöterveyspalvelut
Tervontie 4
72210 Tervo
jaana.partanen@tervo.fi